

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Кафедра української мови та прикладної лінгвістики
(назва)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Чернявська С.М.
(ініціали та прізвище) (підпис)
« ____ » _____ 20__ року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ФАХОВИМ СПРЯМУВАННЯМ
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

вид дисципліни загальна підготовка (обов'язкова)
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка (обов'язкова/вибіркова))

форма навчання денна
(денна/заочна)

Харків – 2019 рік

Обсяг дисципліни: 2 кредитів ECTS 60 годин.

Лекцій: 6 годин.

Групові заняття: 30 годин.

Форма контролю: диференційований залік 4 години

Термін викладання для освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»: 1,2 семестр.

Мова викладання: українська.

Мета: опанування курсантами (студентами) теоретичними знаннями, уміннями й навичками володіння державною мовою в усіх сферах діяльності, усного та писемного ділового спілкування, укладання та оформлення ділових паперів, користування термінологією свого фаху, що допоможе майбутнім офіцерам в їх становленні як кваліфікованих фахівців.

Результати навчання: володіти державною мовою України; користуватися основними принципами мовного етикету; здійснювати усне й писемне ділове спілкування; складати різні види документів; редагувати документи; готувати реферати, наукові повідомлення, доповіді і самостійно добирати літературу з потрібних тем.

Компетентності: знати загальні положення ділової української мови, основні вимоги до написання ділових паперів у цивільному, професійному й військовому писемному діловому мовленні, основні вимоги до усного ділового мовлення, основні етапи роботи під час підготовки тексту до виступу.

Теми, що розглядаються:

Тема 1 Сучасна українська літературна мова й мовна культура.

Тема 2 Культура усного спілкування військовослужбовців.

Тема 3. Ораторське мистецтво та його значення у професійній діяльності військовослужбовця.

Тема 4. Лексичні особливості професійного мовлення військовослужбовців.

Тема 5. Правила оформлення документів у військовій частині (установі).

Тема 6 Переклад та редагування текстів.

Тема 7. Наукова комунікація як складник фахової діяльності.

Форма та методи навчання: індивідуальна і групова форма навчання, **словесний метод навчання: бесіди** – передбачає використання попереднього досвіду курсантів з певної галузі знань і на основі цього приведення їх за

допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних; **лекції** – це метод, за допомогою якого педагог розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою; **наочні методи: ілюстрація** – це метод навчання, за допомогою якого предмети і процеси розкриваються через їх символічне зображення (схеми, малюнки); **практичний метод** спрямований на використання набутих знань(вправи); **метод навчання за рівнем самостійної розумової діяльності: частково-пошуковий метод** включає курсантів у пошук шляхів, прийомів, засобів розв'язання пізнавальних завдань

Методи контролю: метод усного контролю (володіння державною мовою, діловим спілкуванням; вміння грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати її, додержуючись правил мовного етикету; усне опитування курсантів здійснюється певний послідовності: формулювання викладачем запитань (завдань) і вимог; підготовка курсантів до відповіді та викладу своїх знань; корекція і самоконтроль викладених знань у процесі відповіді), метод письмового контролю (письмова перевірка знань, умінь та навичок (вправи, самостійні роботи, контрольні роботи).

Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів оцінювання успішності студента розраховується індивідуально для кожної дисципліни з урахуванням особливостей та структури курсу. Поточна сума балів, що може накопичити студент за семестр може досягати, як максимального балу так і меншого з виділенням балів на іспит чи залік.

Контрольні роботи	Самостійні роботи	Практичні роботи	Індивідуальні завдання	сума
30 б	10б	50б	10б	100

Таблиця 2. – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю

		повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – К.: ВД „КМ АCADEMIA”, 1994. – 254 с.
2. Васенко Л. А., Дубічинський В. В. та ін. Фахова українська мова: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 334 с.
3. Військові Статути Збройних Сил України. – К.: Варта, 1999. – 516 с.
4. Волкотруб Г.Й. Стилїстика ділової мови: Навч. пос. – К.: МАУП, 2002. – 208 с.
5. Глущик С.В., Дияк О.В., Шевчук С.В. Сучасні ділові папери: Навч. пос. – 3-тє вид., переробл. і доп. – К.: А.С.К., 2002. – 398 с.
6. Діденко А.Н. Сучасне діловодство: Навч. пос. – К.: Либідь, 1998. – 256 с.
7. Ділова українська мова: Навч. пос. / О.Д.Горбул, Л.І.Галузинська та ін.; За ред. О.Д.Горбула. – К., 2001. – 226 с.
8. Дорошенко С.І. Основи культури і техніки усного мовлення: Навч. пос. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Х.: ОВС, 2002. – 144 с.
9. Дубічинський В. В. Лексикографія: навч.-метод. посіб. – Харків: НТУ «ХП», 2012. – 68 с.
10. Загнітко А.П., Данилюк І.Г. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування. – Донецьк: ТОВ ВКФ „БАО”, 2005. – 480 с.
11. Зарицька І.М., Чикаліна І.О. Українське ділове мовлення: Практикум / За ред. А.П.Загнітка. – Донецьк: Центр підготовки абітурієнтів, 1997. – 112 с.
12. Зубков М.Г. Сучасне українське ділове мовлення. – Х.: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2007. – 448 с.
13. Карнегі Д. Як здобувати друзів і впливати на людей. – К.: Молодь, 1990. – 168 с.
14. Коваль А. Ділове спілкування: Навч. пос. – К.: Либідь, 1992. – 280 с.

15. Кочан І.І. Культура рідної мови. – Л.: Світ, 1996. – 230 с.
16. Культура української мови: Довідник. – К.: Либідь, 1990. – 304 с.
17. Культура фахового мовлення: навч. посіб. / Н. Д. Бабич, К. Ф. Герман, М. В. Скаб та ін.; за ред.. Н. Д. Бабич. – Чернівці: Книги–XXI, 2006. – 496 с.
18. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.
19. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика: Навч. пос. – К.: Вища школа, 2003. – 311 с.
20. Міністерство Оборони України. Наказ № 400. Про затвердження інструкції з діловодства у Збройних Силах України від 11.11.1998 р.
21. Немировська, Філоненко. Ділова українська мова для військовослужбовців: Навч. пос.: У 2-х ч. – Харків: ХІТВ, 2003.
22. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навч. пос. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
23. Пазяк О.М., Кисіль Г.Г. Українська мова і культура мовлення: Навч. пос. – К.: Вища школа, 1995. – 239 с.
24. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. – К.: Вежа, 1994. – 240 с.
25. Подоляк Я. Офицеру об етикете. – М.: Воениздат, 1991. – 126 с.
26. Посібник з хімічного термінознавства: Навч. пос. / О.В.Бондарець, В.І.Булавін, В.В.Дубічинський та ін. – Харків, НТУ „ХПІ”, 2003. – 112 с.
27. Прикладне термінознавство: Навч. пос.: Ч. 1. / За ред В.В.Дубічинського та Л.А.Васенко. – Х.: НТУ „ХПІ”, 2003. – 146 с.
28. Середницька А. Я. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. / А. Я. Середницька, З. Й. Куньч; за ред.. Г. Л. Вознюка. – 3-тє вид., виправл. і доповн. – К.: Знання, 2012. 215 с.
29. Томан І. Мистецтво говорити. – К.: Політвидав, 1989. – 293 с.
30. Українська ділова мова: практичний посібник на щодень / уклад.: М. Д. Гінзбург, І. О. Требльова, С. Д. Левіна та ін.; за ред.. проф.. М. Д. Гінзбурга. – Харків: Торсінг, 2003. 592 с.
31. Українська мова за професійним спрямуванням. Практикум: навч. посіб. / за ред.. Т. В. Симоненко. – К.: ВД «Академія», 2009. – 271 с.
32. Український правопис. – 4-те вид, випр. і доп. – К.: Наукова думка, 2007. – 288 с.

33. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів / С.П.Бибик та ін. – К.: Довіра, 1997. – 400 с.
34. Шевелєва Л.А., Дудка О.О. Український правопис: Практикум / За ред проф. А.О.Свашенко. – Харків, 1998. – 224 с.
35. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. 3-тє вид., виправ. І доповн. – К.: Алерта, 2012. – 696 с.
36. Шкуратяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: Навч. пос. – К.: Літера, 2000. – 688 с.
37. Ющук І.П. Українська мова: Підручник. – К.: Либідь, 2003 – 640 с.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3. – Перелік дисциплін

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Історія України	Використання таких зв'язків допомагає з'ясувати походження лексики, фразеології, графіки, багатьох слів, особливості творення слів, варіанти словоформ і словосполучень тощо
Філософія	зв'язок мови та свідомості, мови та мислення; філософська теорія пізнання, згідно з якою шлях до істини проходить етапи чуттєвого та раціонального пізнання й завершується на практиці.
Психологія	формування психічних процесів пам'яті, уяви, почуттів і психічних якостей особистості; процес володіння та оволодіння мовленням, взаємо-зв'язок зовнішнього та внутрішнього мовлення, якості вербальної пам'яті, закономірності усного й писемного мовлення; види і засоби спілкування
Українська мова за професійним спрямування	сприяє вивченню культурології, основ правознавства, політології, основ психології, економічної теорії, соціології, а також допомагає вивченню військових і військово-технічних дисциплін.

Провідний лектор:

викладач кафедри української мови та лінгвістики

К.БЄЛОВА